

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра русского языка

ВЕЧЕРКО
Дарья Михайловна

**ТУРКМЕНСКАЯ ЭКЗОТИЧЕСКАЯ ЛЕКСИКА
В РУССКОЯЗЫЧНЫХ ПЕРЕВОДНЫХ И ОРИГИНАЛЬНЫХ
ТЕКСТАХ: ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ И
ФУНКЦИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТЫ**

Аннотация к магистерской диссертации
специальность 1-21 80 11 «Языкознание»

Научный руководитель –
Ирина Энгелевна Ратникова,
доктор филологических наук,
профессор

Минск, 2023

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Ключевые слова: ТУРКМЕНСКИЙ ЭКЗОТИЗМ, РУССКОЯЗЫЧНЫЙ ТЕКСТ, СЕМАНТИЗАЦИЯ ЭКЗОТИЗМА, ЛИНГВОКУЛЬТУРНАЯ СЕМАНТИКА, ТЕМАТИЧЕСКАЯ ГРУППА.

Цель исследования – выявить системную организацию корпуса экзотизмов в русскоязычных переводах туркменских фольклорных и художественных текстов, оригинальном русскоязычном тексте о Туркмении и раскрыть лингвокультурную семантику экзолексем, определить способы их представления в переводном и оригинальном тексте.

Задачи исследования – составить корпус туркменских экзотизмов, функционирующих в фольклорных, художественных и научных русскоязычных текстах; выявить тематические группы экзотизмов и определить их лингвокультурологические характеристики; установить семантико-стилистические функции экзотизмов и определить способы представления туркменских экзотических лексем в русскоязычном переводном и оригинальном тексте.

Объект исследования – туркменская экзотическая лексика, извлеченная методом сплошной выборки из фольклорных, художественных и энциклопедических текстов на русском языке.

Предмет исследования – системная организация корпуса выявленных экзотизмов, их лингвокультурная семантика, способы их представления в языке перевода и в оригинальном тексте на русском языке.

Результаты исследования. Определена системная организация корпуса туркменских экзотизмов в русскоязычных текстах; выявлены лингвокультурная семантика экзолексем и способы их представления в переводном и оригинальном тексте.

Научная новизна исследования. Определены тематические группы туркменских экзотизмов и выявлена их семантическая и лингвокультурная специфика; охарактеризованы способы введения туркменских экзотизмов в русскоязычный переводной и оригинальный текст; раскрыта роль апеллятивной экзотической лексики в передаче национальных особенностей культуры Туркменистана; раскрыт семантический и эмоционально-экспрессивный потенциал ономастических экзотизмов, определены функционально-стилистические характеристики туркменских поэтонимов.

Структура. Магистерская диссертация «Туркменская экзотическая лексика в русскоязычных переводных и оригинальных текстах: лингвокультурологический и функциональный аспекты» состоит из введения, двух глав, заключения, приложения и списка использованных источников. Объем работы составляет 87 страниц (из них 8 страниц занимает Приложение). Библиографический список включает 78 позиций.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

Ключавыя словы: ТУРКМЕНСКИ ЭКЗАТЫЗМ, РУСКАМОЎНЫ ТЭКСТ, СЕАНТЫЗАЦЫЯ ЭКЗАТЫЗМАЎ, ЛІНГВАКУЛЬТУРНАЯ СЕАНТЫКА, ТЭМАТЫЧНАЯ ГРУПА.

Мэта даследавання – выявіць сістэмную арганізацыю корпуса экзатызмаў у рускамоўных перакладах туркменскіх фальклорных і мастацкіх тэкстаў, арыгінальным рускамоўным тэксте пра Туркменію і раскрыць лінгвакультурную семантыку экзалексем, вызначыць спосабы іх прадстаўлення ў перакладным і арыгінальным тэксте.

Задачы даследавання – скласці корпус туркменскіх экзатызмаў, якія функцыянуюць у фальклорных, мастацкіх і навуковых рускамоўных тэкстах; выявіць тэматычныя групы экзатызмаў і вызначыць іх лінгвакультуралагічныя характарыстыкі; устанавіць семантыка-стылістычныя функцыі экзатызмаў і вызначыць спосабы прадстаўлення туркменскіх экзатычных лексем у рускамоўным перакладным і арыгінальным тэксте.

Аб'ект даследавання – туркменская экзатычная лексіка, сабраная метадам суцэльнай выбаркі з фальклорных, мастацкіх і энцыклапедычных тэкстаў на рускай мове.

Прадмет даследавання – сістэмная арганізацыя корпуса выяўленых экзатызмаў, іх лінгвакультурная семантыка, спосабы іх прадстаўлення ў мове перакладу і ў арыгінальным тэксте на рускай мове.

Вынікі даследаванняў. Вызначана сістэмная арганізацыя корпуса туркменскіх экзатызмаў у рускамоўных тэкстах; выяўлена лінгвакультурная семантыка экзалексем і спосабы іх прадстаўлення ў перакладным і арыгінальным тэксте.

Навуковая навізна даследавання. Вызначаны тэматычныя групы туркменскіх экзатызмаў і выяўлена іх семантычная і лінгвакультурная спецыфіка; ахарактарызаваны спосабы ўвядзення туркменскіх экзатызмаў у рускамоўны перакладны і арыгінальны тэкст; раскрыта роля апелятыўнай экзатычнай лексікі ў перадачы нацыянальнай асаблівасці культуры Туркменістана; раскрыты семантычны і эмацыйна-экспрэсіўны патэнцыял анамастычных экзатызмаў, вызначаны функцыянальна-стылістычныя характарыстыкі туркменскіх паэтонамаў.

Структура. Магістарская дысертацыя «Туркменская экзатычная лексіка ў рускамоўных перакладных і арыгінальных тэкстах: лінгвакультуралагічны і функцыянальны аспекты» складаецца з уводзінаў, дзвюх глаў, заключэння, дадатку і спісу выкарыстаных крыніц. Аб'ём працы складае 87 старонак (у тым ліку дадатак займае 8 старонак). Бібліяграфічны спіс уключае 78 пазіцый.

GENERAL DESCRIPTION OF THE WORK

Key words: TURKMEN EXOTICISM, RUSSIAN-LANGUAGE TEXT, SEMANTICS OF EXOTICISM, LINGUISTIC AND CULTURAL SEMANTICS, THEMATIC GROUP.

The purpose of the research is to identify the systematic organization of the corpus of exotisms in Russian-language translations of Turkmen folklore and literary texts, the original Russian-language text about Turkmenistan and to reveal the linguistic and cultural semantics of exotisms, to determine the ways of their representation in the translated and original text.

The objectives of the research are to compile a corpus of Turkmen exotisms functioning in folklore, artistic and scientific Russian-language texts; to identify thematic groups of exotisms and determine their linguistic and cultural characteristics; to establish semantic and stylistic functions of exotisms and to determine ways of representing Turkmen exotic lexemes in the Russian-language translated and original text.

The object of the research is the Turkmen exotic vocabulary extracted by the method of continuous sampling from folklore, literary and encyclopedic texts in Russian.

The subject of the research is the systematic organization of the corpus of identified exotisms, their linguistic and cultural semantics, ways of their representation in the translation language and in the original text in Russian.

The results of the research. The systematic organization of the corpus of Turkmen exotisms in Russian-language texts is determined; the linguistic and cultural semantics of exotic lexemes and ways of their representation in the translated and original text are revealed.

Scientific novelty of the study. The thematic groups of Turkmen exotisms are identified and their semantic and linguistic-cultural specifics are revealed; the ways of introducing Turkmen exotisms into the Russian-language translated and original text are characterized; the role of the appellative exotic vocabulary in the transmission of the national peculiarities of the culture of Turkmenistan is revealed; the semantic and emotional-expressive potential of onomastic exotisms is revealed, the functional and stylistic characteristics of Turkmen poetonyms are determined.

Structure. The Master's thesis «Turkmen exotic vocabulary in Russian-language translated and original texts: linguoculturological and functional aspects» consists of an introduction, two chapters, a conclusion, an appendix and a list of sources used. The amount of work is 87 pages (appendix occupies 8 pages). The bibliographic list includes 78 items.